

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/2474-

Dato
14. februar 2025

Svar på spørsmål nr. 1138 til skriftlig besvarelse - Flaskehalsinntekter

Jeg viser til brev av 7. februar 2025 med oversendelse av spørsmål nr. 1138 fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes. Representanten stiller følgende spørsmål:

«Gjelder begrensningene i bruk av flaskehalsinntekter fra handel med EU-land fortsatt, hva ville det kostet å redusere forbrukstariffen til 0 og hva har de ulike grepene for redusert nettleie gjennom bruk av flaskehalsinntekter spart husholdningene for i snitt per tiltak per år?»

Det er viktig for regjeringen at nettleien ikke skal bli høyere enn nødvendig. Derfor har regjeringen varslet at den vil foreslå å redusere satsen i merverdiavgiften på nettleie fra 25 til 15 prosent. For husholdningene betyr en redusert sats at nettleien reduseres i alle årets måneder. Reduksjonen i kroner er størst i månedene hvor forbruket og kostnadene er høyest.

I tillegg har regjeringen fått på plass en midlertidig ordning hvor flaskehalsinntektene til Statnett blir utbetalt til nettselskaper i områder med høy kraftpris. Regjeringen vedtok før jul å utvide ordningen til å gjelde ut 2025. Siden ordningen kom på plass høsten 2022 er det utbetalt om lag 9,7 milliarder kroner gjennom ordningen.

Føringene i Grensehandelsforordningens for bruk av flaskehalsinntekter som oppstår på mellomlandsforbindelser til EU-land gjelder fortsatt. I henhold til regelverket kan flaskehalsinntektene brukes til å opprettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien. Til nå har

regelverket vært praktisert slik at Statnetts flaskehalsinntekter har kommet nettkundene til gode gjennom redusert nettleie.

Bruken av flaskehalsinntekter som oppstår mellom interne prisområder i Norge og på mellomlandsforbindelsen til Storbritannia er ikke omfattet av grensehandelsforordningen. Disse flaskehalsinntektene har også i sin helhet blitt brukt til å redusere nettleien, både gjennom reduksjoner i Statnetts tariff og utbetalinger til underliggende nettselskap gjennom den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter.

RME fastsetter hvert år en inntektsramme for hvor mye Statnett kan hente inn gjennom tariffen. Alle flaskehalsinntekter som Statnett mottar går til fradrag i denne rammen, og det resterende må dekkes inn gjennom tariffen fra produsenter og uttakskunder. Tariffene fastsettes hvert år slik at de dekker det resterende inntektsbehovet. Dersom flaskehalsinntektene et år blir høyere (eller lavere) enn forutsatt ved fastsettelse av tariffen, får Statnett en merinntekt (eller mindreinntekt) som hensyntas ved fastsettelse av tariffen senere år.

Merinntekten og forventede flaskehalsinntekter i 2025 ble hensyntatt ved fastsettelse av Statnetts tariff for 2025. Merinntekten var antatt å være 500 millioner kroner, mens flaskehalsinntektene i 2025 var anslått til 7 500 mill. kroner. Fastleddet for forbruk i transmisjonsnett for 2025 ble da satt til 270 kroner per kW. Det gir en samlet tariffinntekt fra fastleddet for forbruk på 4,2 milliarder kroner, hvorav tariffen fra alminnelig forbruk (forbruk eksklusive industri) utgjør 3,6 milliarder kroner. Hvis forbrukstariffen hadde blitt satt til null, så ville Statnett fått en mindreinntekt på 4,2 milliarder kroner i 2025. Mindreinntekten ville blitt hensyntatt med tilsvarende økning i tariffen senere år.

Flaskehalsinntektene går i sin helhet til reduksjon av tariffen i transmisjonsnett. For å holde stabile tariffen blir flaskehalsinntektene normalt fordelt over flere år. Dersom flaskehalsinntektene ett år blir høyere enn antatt, vil Statnett vanligvis hensynta dette gjennom å redusere tariffen tilsvarende i påfølgende år. De ekstraordinært høye flaskehalsinntektene i 2022 førte imidlertid til at Statnett vurderte det som nødvendig å redusere tariffen umiddelbart fremfor å redusere fremtidige tariffen.

RME har gitt midlertidig dispensasjon fra regelverket for beregning av energileddet i transmisjonsnett og regionalnett, som har spart husholdningene og næringslivet for nettleie. Dispensasjonen gjør det mulig å begrense kraftprisen i energileddet til 35 øre per kWh. Denne begrensningen har medført en omfordeling mellom produsenter og uttakskunder, ved at uttakskunder betaler lavere energiledd mens produsenter får mindre utbetalt over energileddet. Dette forholdet er for øvrig uavhengig av nivået på flaskehalsinntektene.

Samlet for årene 2022-2024 er nettleien i transmisjonsnett totalt redusert med om lag 22 milliarder kroner. Av dette er 18 milliarder kroner en følge av fremskyndet bruk av flaskehalsinntekter, dvs. redusert fastledd for forbruk og utbetalinger gjennom den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter, mens 4 milliarder kroner er reell besparelse i nettleie for forbruk som følge av pristak i energileddet.

Tabellene under viser hvor mye vanlig tariffreduksjon, den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter og taket på kraftprisen i beregningen av energileddet har påvirket

nettleien for alminnelig forbruk (forbruk eksklusive industri) i 2022-2024. Det fremgår også at tiltakene har redusert nettleien for en gjennomsnittlig husholdning (20 000 kWh) med 4 721 kroner.

Virkning for alminnelig forbruk (mill. kr.)	2022	2023	2024	Sum
Redusert fastledd transmisjonsnett	2 978	4 028	405	7 411
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	5 918	2 568	781	9 267
Redusert energiledd	1 126	920	447	2 493
Redusert nettleie alminnelig forbruk (mill. kr.)	10 022	7 516	1 633	19 171

Virkning for alminnelig forbruk (øre/kWh)	2022	2023	2024
Redusert fastledd transmisjonsnett	3,77	4,81	0,48
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	7,49	3,07	0,92
Redusert energiledd	1,42	1,10	0,53

Besparelse for en gjennomsnittlig husholdning (20.000 kWh)	2022	2023	2024	Sum
Redusert fastledd transmisjonsnett	754	963	96	1 813
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	1 498	614	185	2 297
Redusert energiledd	285	220	106	611
Sum (kroner)	2 537	1 797	387	4 721

Med hilsen

Terje Aasland